

Opuštěné domy v Louce v roce 1966, dnes již zbořené. Foto Stanislav Wieser.

Vojenský újezd Prameny

Stanislav Wieser a Jana Rolková

Význam působení vojenských výcvikových táborů (VVT) na území nynější CHKO Slavkovský les je možné hodnotit z hlediska společenské historie i vývoje přírody a krajiny. I 70 let od zrušení Vojenského újezdu (VÚ) Prameny (1946–1954) jsou zde stopy jeho existence patrné.

V poválečné době bylo pro armádu logické zřídit VVT, její potřeby souvisely s proměnou výzbroje a výcviku k vedení boje podle válečných zkušeností. Rozhodnutí o vymezení těchto území vládním usnesením ze 17. 5. 1946 počítalo s jejich zřízením ve vysídlených územích. Na západě republiky byl postupně vytvářen VÚ Prameny ve Slavkovském lese, přestože hned v prvních letech po válce a odsunu německy mluvícího obyvatelstva byl Slavkovský les nově osídlován a hospodářsky využíván přistěhovalci z vnitrozemí. Především okolí Mariánských Lázní mělo význam jako lázeňské zázemí a zdrojnice minerálních pramenů. Avšak odpor lázeňských měst k záboru území o rozloze 316 km² pro

VVT byl na politické bázi zlomen. Zanikly tak desítky vsí a osad. Na základě jiného politického rozhodnutí vlády již od roku 1947 zde Jáchymovské doly prováděly geologický průzkum s cílem těžby uranových rud pro vojenské účely. Střet těchto zájmů vedl ke zrušení VÚ Prameny k 29. 6. 1954 po předchozím vládním rozhodnutí armádě věnovat k devastaci jinou kulturní krajinu v regionu – Doupovské hory.

Po zaniklém osídlení lze najít mnoho indicií, jen se pozorně dívat. Příroda si tato místa vzala zpět do své vlády a vytvořila různorodá společenstva suťových lesíků na zbytcích domů, plošky obohacené vápencem ze stavební malty přilákaly vzácné plže i některé druhy rostlin, ve starých sklípcích zimují netopýři i hmyz, v krajině zůstaly zplanělé byliny ze zahrad, u cest a v bývalých zahradách či sadech staré stromy. Často se tu objeví živelný pramen vody z bývalých studní a studánek, jež vytvoří potok nebo mokřad. Paměť dřívě hustěji osídlené krajiny zůstává. ■